Klímaadaptáció – de ki és mit lépjen elsőként Szegeden?

dr. Rigó Mihály
aranydiplomás erdőmérnök és okl. építőmérnök
a Budapesti Műszaki Egyetem műszaki doktora
dr.rigo.mihaly@t-online.hu

„Ha küzdesz, veszíthetsz, ha nem küzdesz, már veszítettél."
dr. Regdon Ibolya, a szegedi Radnóti Gimnázium tanára

- - - - - - - - - - - - - - - -
Az eddig írt dolgozataim a szegedi Közéleti Kávéház honlapján olvashatók. Kattintson ide:
https://civilcafe.hu/RM.html
Erre kattintással előjön egy tartalomjegyzék, melyen kiválasztható az elolvasni kívánt dolgozatom.
- -

A dolgozatom elkészítése során a Google Gemini nevű mesterséges intelligenciáját használtam.
Az olvasás könnyítése céljából a következő jelöléseket használom:

- **kiemelés az idézett szövegből.**
- **kiemelés a saját szövegből,**
- idézet a Google Geminitől,
- **a saját javaslat.**

Tartalomjegyzék

A) Mi a klímaadaptáció?.....2. old
B) Mi a mai helyzet?.....2.
C) Mi az elsősegély nyújtás S-ABC módszere?.....2.
D) Lehet-e egy hasonlót összeállítani a városok rendkívül kellemetlen klímájához alkalmazkodáshoz?.....3.
E) Milyen feladatok lennének a kezdő beavatkozások?.....4.
F) Kire számítok?.....4.
Függelék: indoklás és alátámasztás
G) A feladatok tartalma.....4.
H) A hangoskodók és hallgatók kórusa.....12.

A) Mi a klímaadaptáció?

„A **klímaadaptáció** (vagy éghajlati alkalmazkodás) azokat a lépéseket és folyamatokat jelenti, amelyekkel felkészülünk a már zajló és a jövőben várható éghajlatváltozás hatásaira.”
https://gemini.google.com/app/ca0a31b080451329?hl=hu

B) Mi a mai helyzet?

Rengeteget tudunk, rengeteg a követhető, ismert, bevált jó példa, mégsem teszünk semmit!

A témával túl sokan foglalkoznak, mindenki kimondja a tutit, de ha a legkevesebbet is tenni kell, akkor felteszik a kezüket. Mondván: ők semmit sem tehetnek, mert olyan erős a döntési folyamat koncentrációja, hogy az nekik semmilyen szerepet nem enged, az öntelt városvezetés pedig semmilyen külső javaslatot el nem fogad.

Aki pedig dönt, azon fekete szemüveg van, és még füldugó is.

A korábbi rossz döntésekért senki sem vállalja a következményeket. A téves, káros döntésnek nincs gazdája.

A mai városházi döntéshozók nagyrészt azonosak a régiekkel, akik magukat ma is tévedhetetlennek tartják.

Ez a helyzet a meleg vízben üldögélő béka esete. Ő is csak tűri, elviseli a megfőzését, az elpusztulását, ki nem ugrik az egyre forrósodó vízből.

C) Mi az elsősegély nyújtás S-ABC módszere?

Az elsősegélynyújtást hozom példának, mert a két jelenséget – klímaváltozáshoz alkalmazkodást és az elsősegélynyújtást, nagyon hasonlónak látom. Mindkettő nagyon bonyolult, és mindkettőnél az életünk függhet tőlük.

Ha egy ember bajba kerül pl. az utcán, elájul, és Te vagy ott elsőként, akkor nem kell szívműtéttel kezdeni! Az egyszerűbb beavatkozások sokat segíthetnek!

Van egy nemzetközi előírás, egy nemzetközi protokoll, melyet követni illik. A névben benne van a feladat és az elvégzési sorrend is.

„Az elsősegélynyújtásban az **S-ABC** (vagy gyakran használt változataiban S-ABCDE) egy nemzetközileg elismert protokoll, amely segít a segélynyújtónak meghatározni a teendők sorrendjét.”

„S – Safety (Biztonság)

Mielőtt bármit tennél, győződj meg a helyszín biztonságáról!

- Veszélyes-e a környezet (forgalom, áramütés, gázszivárgás, omlásveszély)?
- Használj gumikesztyűt, ha van nálad, hogy védd magad a fertőzésektől.

- **Csak akkor kezdj bele az ellátásba, ha te magad nem kerülsz veszélybe!**

A – Airways (Légutak)

Ellenőrizd, hogy szabadok-e a légutak.

- Ha a beteg eszméletlen, a nyelv hátracsúszása elzárhatja a légzést.
- **Teendő:** hajtsd hátra a fejet és emeld meg az állat (így felszabadulnak a légutak). Nézz bele a szájba, és ha látható idegentestet látsz, óvatosan távolítsd el.

B – Breathing (Légzés)

Ellenőrizd, hogy van-e normális légzés.

- Hajolj a beteg arcához: **nézd** a mellkas mozgását, **halld** a légzést, és **érezd** a kiáramló levegőt az arcodon (max. 10 másodpercig).
- **Fontos:** ha nincs légzés, vagy csak ritka horkantásokat hallasz (agóniás légzés), azonnal hívj mentőt (112) és kezdd meg az újraélesztést!

C – Circulation (Keringés)

Itt elsősorban a keringés fenntartására és a nagy vérzések csillapítására fókuszálunk.

- **Vérzéskontroll:** ha a beteg erősen vérzik, azt azonnal el kell szorítani/nyomni.
- **Mellkaskompresszió:** ha nincs légzés, a keringést 30 erős és gyors mellkasnyomással kell pótolni, amit 2 befúvás követ (ha tanultad és vállalod).”

https://gemini.google.com/app/827549a1e6e5bb9c?hl=hu

Ez a klímához alkalmazkodás mintája, mert szerintem itt is rengeteg a feladat, de nagyon sok múlik a kezdésen.

A példában nem szükséges nagy értékű vizsgáló eszközöket használni, nem kell orvosi tudás, de ha elmarad valami, az emberi életbe kerülhet.

A példában az elsősegélyt nyújtót követi az a feladatsor, amit a mentőben kell elvégezni, majd megint más az, ami jön a kórházban.

Ezek egymásra épülnek, egymást szervesen követik. A három lépcső mind szükséges.

Nem akartjuk tudomásul venni az elsősegélynyújtás fontosságát, értelmét? Halogatunk, hallgatunk?

D) <u>Lehet-e egy hasonlót összeállítani a városok rendkívül kellemetlen klímájához alkalmazkodáshoz?</u>

Szerintem lehet, és én egyet össze is állítottam. Természetesen ez a lista bővíthető.

Nem lehet várni tovább arra, hogy még nem tudunk eleget. **Csináljuk csak meg, amit már ma is biztosan tudunk, mert az sem kevés.**

Ahogy újabb ismeretekhez hozzájutunk, azokat később is meg lehet tenni. A jól sikerült kezdő lépések itt is segítik a következő lépéseket.

E) Milyen feladatok lennének a kezdő beavatkozások?
Kis költséggel, de nagy eredményességgel!
A felsorolás nem fontossági sorrend! Minél előbb el kellene ezeket a beavatkozásokat indítani.

a) **a túlburkolt Kárász utca és a Klauzál tér területére tervezpi pályázat azonnali kiírása, a burkolt felület drasztikus csökkentésére,**
b) **a városra hulló csapadék elvezetése helyett a helyben tárolása,**
c) **a talajban lévő közműkáosz felszámolása,**
d) **évenként városfásítási konferencia tartása,**
e) **a Huszár Mátyás rakparti beavatkozás leállítása, a szegedi árapasztó csatorna terveztetési fázisainak elindításával,**
f) **a 15 perces város bevezetése Szeged egyre több városrészében,**
g) **az alulhasznosított városi civilek valódi bevonása,**
h) **digitális fórum létesítés a social media bevonásával.**

F) Kire számítok?
Kényszerhelyzet van, nincs más választásom! Egyértelmű a szegedi közgyűlés szerepe, hiszen hiába sok szereplő, ha a nagy részük a nagy döntési koncentráció miatt semmiféle döntési helyzetbe nem kerülhet.
A korábbi téves döntéseknek számtalan oka van, ahogy szokott lenni semminek sincs felelőse ebben a döntési rendszerben. Mindenki tud másra mutogatni. A károk pedig ma már nagyon jól látszanak, sőt részt számszerűsíthetők.
Halogatni sem érdemes, mert ez a károsszeg az idő haladtával egyre nő.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Függelék: indoklás és alátámasztások
G) A feladatok tartalma
Nagyon röviden foglalom össze a feladatok tartalmát, hiszen mindegyikről több, igen részletes dolgozatot is írtam, melyek megtalálhatók Itt, a Közéleti Kávéház honlapján. Kérem, kattintson erre:

https://civilcafe.hu/RM.html

E-a)
A Kárász utca és a Klauzál tér világcsúcsnak, „nagyon európainak” minősített kialakítása **egy téves tervezési koncepció következménye**.

Érdekes, szinte értehetetlen módon, ennek a **természetellenes kősivatagnak** az elkészítésébe, meggyőzésébe egy sztárolt **kertész**mérnök (Török Péter) vette rá, vitte bele a városvezetést, erős motívumnak beígérve a város nemzetközi elismerését, amit nem neveznék tisztességesnek. Igaz, 2003-ban a város meg is kapta az Europa Nostra-díjat.

Egy tengelyre fűzhető fel, mert egymás folytatásai, a Széchenyi tér és a Kárász utca. Mégis hatalmas a különbség, hatalmas a kontraszt. Míg a Kárász utca egy kősivataggá alakult, a Széchenyi tér még lepusztulva is egy igazi oázis, különösen nyáron.

Nem mindegy, hogy majd a kősivatag indul el a Széchenyi tér fel, vagy fordítva! Nem mindegy, hogy a két rész körül melyik fog majd hasonlítani a másikra. Ma nagy az esélye a Széchenyi tér kősivatagosodásának.

Sajnos a Széchenyi tér tervezését, a helyi építészlobbi áldásos tevékenysége miatt, építész kapta meg annak ellenére, hogy az átalakítási programban építészi feladat nincs. Ez persze torzít mindent.

A terv elkészült, de isteni, szerencse, hogy nincs pénz a megvalósításra. Előbb érje utol a városvezetést a megvilágosodás, mint a pénz! A megvilágosodáshoz csak annyi kellene, hogy a kertészeti beavatkozásokhoz kertészmérnök irányítsa a tevezői zenekart. Őket ugyanúgy 5 év alatt képzik a fővárosi egyetemen, mint a erőszakkal karmesteri helyzetbe hozott építészeket. Nincs semmiféle minőségi különbség a kétféle mérnök képzésében! Nekik ebben a munkakörnyezetben semmiféle előnyük nem lehetne, mégis lett.

Ahová sebész kell, nem lehet állatorvosokat bevetni, akik ott kontárok lennének. Ezt a békát sajnos az építészkamara is lenyelte!

Itt a fának, az árnyéknak van óriási szerepe, de a fákhoz az építészek nem értenek.

Ha a Kárász utca térkövesítési tervét ma adnák be, arra **még építési engedélyt sem lehetne kapni**. Minél előbb - egy új koncepció szerint - teljesen újra kell tervezni, a hibákat mielőbb orvosolva.

A térburkolatok készítése óta nagyot változott a világ: amitől segítséget reméltek, **az ma kifejezetten árt, kénytelenek lennénk az új szempontokat – a klímaváltozáshoz való alkalmazkodást – érvényesíteni,** mivel ránk rúgta az ajtót a klímváltozás. Ezzel teljesen új helyzet teremtve. Nehéz ezt észrevenni?

A mai természetellenes kialakítás, a faltól falig kövezés, a fák kitagadása, kitiltása, sajnos csak fokozza a klímaváltozás negatív hatásait, és nem enyhíti!

Még mindig nem számít a városiak érdeke? A városháza két évtized után is a Török Péter-féle szerző jogot védi a városlakók érdekeivel szemben, a jogkövető magatartásban tetszelegve.
Valójában azonban valószínűen nem erről van szó! Más miatt bújhatnak e mögé. Valószínűen attól tartanak, hogy a legkisebb ottani változás felhívná a szegediek figyelmét a városvezetés korábbi hibás döntésére. Nem lehet, hogy inkább csak magukat védik? Ezért nem lehet ott változást elérni.

Mielőbb pályázatot kell kiírni a Kárász utca és a Klauzál tér természetközeli kialakítására, példamutatási szándékkal!

Ezzel egyidőben fel kellene mérni valamennyi városi közterületet azzal a céllal, hogy mennyire vannak leaszfaltozva. Szükséges-e ott annyi aszfaltos felületnek lenni?
Cél lenne, hogy csak akkora rész maradjon, amennyi feltétlenül kell. A felszabaduló területeket pedig füvesíteni, főleg fásítani kellene.

Ilyen felületek találhatók a Stefánia színház előtti szakaszán, a Radnóti Gimnáziumtól a Belvárosi hídig, valamint a Széchenyi tér városházi oldalán.

E-b)
Ma, ha esetleg eső esik, a vizét azonnal elvezetik a városból a szennyvíz telepre, vagy a Tiszába. Majd utána kielégíthetetlen locsolási igényt kellene kielégíteni ivóvízből.
Itt él Andó György vízépítő mérnök, akinek részletes katalógusa van az elmúlt évtizedekben Szegeden elkövetett víztelenítési hibákból, mert sajnos ezek léteznek!

Meg kell nála rendelni egy sillabuszt, max. 20-30 oldal méretűt, ahol fényképekkel be kellene mutatni az eddigi hibákat, valamint azok átalakítási lehetőségeit.
Ezt aztán azonnal alkalmazni kellene minden szegedi csapadékvíz elvezetési tervezésnél, mintegy városi szabványt.
Nehogy mindent ugyanúgy tervezzenek, mint eddig! Mikor akarnak a vezetők váltani?
Jellemző, hogy 2025-ben két előadását tartotta meg úgy, hogy a városháza döntéshozói erre kíváncsiak lettek volna. El sem jöttek!

E-c)
Lechnerék az utcákat fásították, azaz biztosították ezek helyét a városban, az utcákon, mert a fának hely kell!

Majd jöttek a közművek, akik úgy tudtak legolcsóbban vezetéket, kábelt lerakni, ha az ottani fasor kivágták, és a vezetéküket a HELYÉRE tették.
A közműveket úgy rakták le, hogy a közterület még szabadon maradt részének közepébe tették, ami rettenetes helypazarlás volt.

Majd megfejelték a közművek védőtávjai fogalmával. Azaz a közműveiket mennyire lehet mással megközelíteni.
A fasoroknak nem voltak semmiféle védőtávjai, de a közműveknek azonnal lettek, melyek betartását ők meg is követelik ma is!
A fáknak, fasoroknak nincsenek ma sem ilyen védőangyalai!

A közművek területen ma teljes a káosz.

A rendezéstől fáznak a politikusok, mer nem látványos, ráadásul a kilábalás sokba kerül, és még ki is derülnek a korábbi mulasztásaik!

A városvezetés szemet hunyt, asszisztált a fák élőhelyének elrablásban. Rettenetes árat fogunk emiatt fizetni, ha elkezdődik a kiinduló állapot helyreállítása.

Pontos közműtérképen kell kijelölni a fasorok helyét, amely rögtön megadja az onnan eltávolítandó közműveket.
Majd ki kell keresni azokat az utcákat, ahol a kezdő lépések a legolcsóbban elkezdhetők.

Fel kell szólítani a közműkezelőket, közműtulajdonosokat a munkába kapcsolódásba, a fejlesztési terveiknek az új város szempontok szerinti módosítására, erről való beszámolási kötelességükre.

Ennek megvalósítása az egyik legnagyobb jövőbeni feladat, ezért külön közműcsoportot kellene kialakítani a városházán.

Szerencsére a közműveket időnként cserélni kell, mely alkalmat ad a fokozatos rendcsinálásra, melyre a közműkezelőket, közműtulajdonosoka már holnap fel kell szólítani!

Első a fontossági sorban a fasor, minden közmű csak ez után jöhet. Ma ez éppen fordítva van, mert megtehetik.
De ehhez döntéshozói szándék kellene. Óriási vita várható a nagy költségek megosztásában.

E-d)
A városi fásításnak szinte minden városban más szakma a gazdája. Van, ahol az építészek, a városrendezők, a mezőgazdászok, az erdészek, a környezetvédők irányítják a munkákat. Mindig van indok arra, hogy ebben melyik szakma legyen a vezető.

Már eddig is sok a tapasztalat az országban. Vannak sikerek, és vannak kudarcok. Mindkettőt be kellene mutatni okulásként.

Szegeden van egy Erdészeti Technikum, az Országos Erdészeti Egyesületnek van helyi csoportja. De olyan mintha nem is lennének. Pedig felkarolhatnák a szervező, a moderátor szerepét ebben a sokágú feladatban, ha a városháza felkérné őket egy városfásítási konferencia tartására, ahol előadhatna az előbbi szakmák teljes köre
Évente 1-2 nap hasznos lenne. Vissza lehetne térni a célszerű és olcsó konferenciákhoz, egy évente megrendezett **városfásítási konferenciával**. **A városfásítás teljesen más, mint az erdészeti fásítás, mert a városi környezet sokkal nehezebben viselhető el a fáknak is.**
Semmi szükség pálinkakóstolóra, táncmulatságra! Van lehetőség az olcsó konferenciára.
Fára, árnyékra mindig szükség lesz, akkor is, ha bármi másra is szükség lenne.
A város fahiánya hatalmas, mivel a meglévők is nagy ütemben pusztulnak, az utánpótlások meg akadozik, azaz ha még, „zöld” városvezetés rá is segít. Rengeteg tehát a munka.

E-e)
A Tisza Szeged nagy értéke, mely kevés városnak adatik meg. Ma a kárát szenvedjük el, pedig lehetne az előnyünkre forgatni.
A Tisza városi szakaszát óriási tévedés főutcának tekinteni, kinevezni, mert nem az funkciója. **Ott nincs helye a személyautós autópályának**!
A legelső feladat a Tisza-part funkciójának a tisztázása!

Már odaengedni is nagy kár volt az autósokat, amikor a rakpart funkció megszűnt, ők meg azonnal elfoglalták, elrabolták a helyet! Mintha természetes joguk lenn ehhez! Tévedés ez is.
Ennek a Tiszát magában foglaló sávnak, a folyó mindkét partját beleértve rekreációs funkciót kell ellátnia, összefüggő nagy ligetként, a Stefánia kiterjesztéseként!
A város társadalma határozza el, hogy a főutca helyett rekreációs területet akar ott látni. Nem a déli hidat kell fásítani, hanem ezt a sávot.

Kérem elolvasni a kávéházi honlapon legalább az „**Árapasztó csatorna Szegeden -2025-ös gondolatokkal**” című dolgozatomat, főleg a 14. oldal környezetét!

Fontos ismeret: már a magyar vízügynek sem gond egy belvárosi folyószakaszon elérni azt, hogy abban a vízszint ne legyen egy meghatározott értéknél magasabb!
Nyilván ennek van műszaki feltétele, tehát a szegedi árapasztó csatorna kialakítása!

Ma ott egy beton-aszfalt sivatag található, mely nyaranta az embernek elviselhetetlen környezetnek számít. Fátlansága nem véletlen, hiszen az akadályozza ellenállásként az árvizek levonulását. A városháza mégis elkezdi a sáv fásítását. Kényszeredetten elismerve, hogy mégsem legjobb itt a városi autópálya!

Ez rakparti környezet az itteni rettenetes nyári hőség miatt a fák számára is pokoli élőhely lesz.
De ez a nagy harangzúgással bejelentett, tálalt „megoldás” nem azonos azzal, hogy ezt a sávot a Stefánia fásítottsági szintjére emelnék.

Ez olyan szegedieskedés ismét: mindenből egy kicsit, egy kicsit autóút is és egy kicsit liget is, de semmit sem rendesen.

Elvárható, megtehető lenne, hogy Szegednél soha ne emelkedjen a Tisza vízszintje pl. a rakparti út szintje fölé.

Ezt sajnos sokan ma sem tudják. Az árvíz elleni védekezés kikerülhetne a Belvárosból a szegedi árapasztó csatorna vonalába.
Emiatt értelmetlenné, feleslegessé válna az a vasbeton partfal, melyet az árvíz ellen emeltek, mely ma falként kettévágja Szegedet.
Ez torzó, ez a szörny a rakparti úttal együtt elbontható lenne.

Valamikor szintben oda lehetett menni a Tiszához Szegeden is. Semmiféle partfal, lépcső ebben senkit sem akadályozott. A javaslatom tehát egy korábbi állapot visszaállítása.

Lényeges megállapítani:
a rakpartot évente több alkalommal lezárják a forgalom elől. Pl. akkor, ha kijön a Tisza áradásakor a rakparti útra, ha ott futóversenyt, ünnepséget, fesztivált rendeznek. **A lényeg: a város ilyen időszakokban is él! Azaz a rakpart nyitottsága nem létkérdés.** Csak egy többlet adottság az autósoknak, elvéve a teret a gyalogosok elől, mert ennek ez az ára.

E-f)
Az elképzelés alapja, területi egysége a városrész, a városrészekre bontás.
Az emberek laknak valahol.
A boltokat, óvodákat, iskolákat, rendelőket ezek közelébe kell lerakni. Miért is? Azért, hogy ne kelljen ezek eléréséhez autót használni! **A kevesebb autóhasználat pedig eleve egyben károsanyag kibocsátáscsökkentés is!**
Mit jelent egy valamely célpontnak a lakás közelében lenni? Annyit, hogy azok gyalogosan vagy kerékpárral 15 percen belül elérhetők legyenek.

A feladat tehát nem kér útépítést, hídépítést, azaz óriás beruházást. Jóval szerényebb eszközökkel is nagy eredmény lenne elérhető. Fokozatos is lehet, mert annál sikeresebb a beavatkozás, ha minél több, a lakosoknak fontos, célpontot tudnak a képviselők összegyűjteni a városrészbe. **Csak szándék és józan ész kérdése!**

Mivel nem akarom magam ismételgetni: kérem elolvasni a kávéházi honlapon legalább a „**Mi a csoda az a 15 perces város?**” című dolgozatomat!
Ehhez nem kell sem vasúti sín, sem felsővezeték, sem új hidak! Csak a területileg illetékes képviselőket kellene tevékenységaktivizáló vírussal beoltani.
A magas fizetésükbe talán ez is beleférne, a rétesosztogatás, a használtruha osztogatás, a virágosztogatás, mellé.

E-g)
Szeged szerencséjére a jól egyben, jól bejáratott civil szervezetekkel gazdagon ellátott város.
Ezeket azonban a városháza nem használja a nemes célra. A mellőzésük az alig- vagy az alulhasznosításukkal egyenlő.
Megengedhetetlen, hogy nélkülük és felettük döntögetnek, mert ezek a döntések az ő életükre is kihatnak!
Ami egyébként hihetetlen, hiszen a városházi döntések eredményessége, elfogadottsága nőne, a bevonásukkal. A változások elfogadása is gyorsulna, mely mindannyiunk érdeke lenne.
Hiába van Szegeden ez a hatalmas szellemi infrastruktúra, ha az nem látszik az eredményekben. Olyan, mintha mindez nem is léteznének, a városvezetők pedig mennek a saját fejük után. A következményeket látjuk.
A sok valódi civil szervezet, a középiskolák, az egyetem Szeged aranybányája. Ez nagyon sok városnak nem adatik meg. De miért élnek úgy a szegediek, mintha ez az aranybánya nem is létezne?

Hogy lehetne ezt a tesze-toszaságot elfogadni?

Át kell állni a kollektív problémamegoldás technikáira!

E-h)
A rómaiak agórájának a mai megfelelője lenne a digitális agora.
Funkciója a római kori agoráéval azonos lenne, tehát egy olyan piactér, ahol a közös dolgaink szabadon kibeszélhetők lennének.
A duma szintjén ez már létezik a „demokratikus Szeged” szlogen állandó emlegetésével, de a városháza vizet prédikál és bort iszik, mert figyelmen kívül hagyja még a civilek létezését is.
Ennek technikai megoldása a szociális média által adott, csak használni kellene. Ezen a fórumon meg lehetne jeleníteni mindent, ami a témával kapcsolatos, valamint a lakossági véleményeket is. A hanyagolással városunk nagyot veszít.

Át kell állni a kollektív problémamegoldás technikáira!

H) A hangoskodók, és a csendben lévő hallgatók kórusa

a) az egyetem, az SZTE, és az egyetemi szféra

Semmi újat nem hallani tőlük, csak azt ismételgetik, amit mások már másutt kimondtak.

Duma, és újabb duma, de mi az eredményük?

Nem tudok arról, hogy tiltakoztak volna a hatalmas természetellenes térburkolatok, vagy a minden csapadék azonnal elvezetése ellen, pedig neki messzebbre kellene tudni látni.

Nem tudok olyanról, amellyel Szeged előrébb jutott volna az áldásos tevékenységüknek köszönhetően. Ami elég szomorú. Egy rossz irányzat igazolása, akár sunnyogással is, nem károkozás?

A Szeged TV 2026. I. 20-i híradójában dr. Gál Tamás úr, az SZTE tanszékvezetője bemutatja, hogy egy vizsgálat szerint tovább melegszik a Föld éghajlata 10:40-nél.

12:10-nél szélsőséges időjárást jósolva volt kedves ijesztgetni a szegedieket.

12:40-nél elmarasztalt a társadalmat a magas CO2 kibocsátás miatt. Fogjuk vissza a felesleges fogyasztásainkat. Kifelejtette, hogy ne is szaporodjunk.

https://tv.szeged.hu/cikk/lejton-a-babavaro-kivettek-a-disznofa-tuskojat-is-szegedi-hirado-2026-januar-20

Lakner Zoltán riportja Gál Tamás éghajlatkutatóval, 2025. januárban:

A majdnem egy órás beszélgetésben elhangzottak az IPCC ezerszer hallott megfellebezhetetlen „tényei”, megállapításai, melyben szerinte 99 %-os a világ egyetértése. Ez persze nem igaz.

Amiről beszélt:

- a floridai ingatlanok emelkedő árairól,
- az amazóniai völgy kiszáradásáról,
- a grönlandi jég olvadásáról,
- a Golf-áramlat leállásáról,
- a klímaváltozás megállításáról,
- a 1,5 fok többször említett rendkívüli jelentőségéről,
- az ember rendkívüli felelősségéről, mivel a kibocsátás, tehát a bajok fő okozója az ember.

Szóba került az arab tavasz folyamata, melynek oka nem az erőszakos demokrácia export volt, hanem a szárazság. Ismerős, hogy akinek kalapács van a kezében, az mindent szögnek lát.

Valóban ezek Szeged legnagyobb gondjai?

Egy dologra viszont sajnos nem jutott idő: a szegedi alkalmazkodás fontosságáról, melyről az én dolgozatom szól.
Történt ez Szegeden, egy szegedi professzor előadásában.

	Külterület	Belterület
Átlaghőmérséklet	14,0 °C	14,8 °C
Minimum hőmérséklet	-9,7 °C	-8,9 °C
Maximum hőmérséklet	40,0 °C	38,2 °C
Trópusi éjszakák száma	24 nap	55 nap
1. fokú hőségriasztás (t átlag > 25°C)	62 nap	64 nap
2. fokú hőségriasztás (t átlag > 27°C)	37 nap	44 nap

Megjegyzés: A "trópusi éjszaka" azt jelenti, hogy a napi minimumhőmérséklet nem csökken 20 °C alá. Az 1. fokú hőségriasztás akkor lép életbe, ha a napi átlaghőmérséklet meghaladja a 25 °C-ot, a 2. fokú pedig akkor, ha meghaladja a 27 °C-ot. Hivatalosan 3 egymást követő napon kell ilyen hőmérsékletnek lennie a hőségriasztáshoz, de ezt most nem vettük figyelembe. Adatok forrása: HungaroMet Nonprofit Zrt.

A trópusi éjszakák növekvő számát igazán észre vehették volna, mivel ez volt az egyetlen táblázat, melyet bemutattak. De sajnos ez is kevés volt. Ebből semmiféle következtetést sem tudtak levonni!

https://www.youtube.com/watch?v=3Wi3U-mD1pk

A tanszékvezető úrnál láthatóan az első helyen van a mitigáció, azaz a káros anyag kibocsátás csökkentése, szemben az adaptációval, mely a klímaváltozás negatív hatásaihoz való alkalmazkodás lenne.

Lényeges lenne annak felismerése, hogy a mitigáció, vagy az adaptáció hoz hamarabb eredmény, minél olcsóbban, minél érzékelhetőbben?

Továbbá a lehetséges két beavatkozásnál mekkora a városlakó cselekvési lehetősége?

Dr. Pogátsa Zoltán előadása, 2024. nov.

Róla nehéz lenne azt állítani, hogy klímaváltozást tagadó. Mégis szerinte:

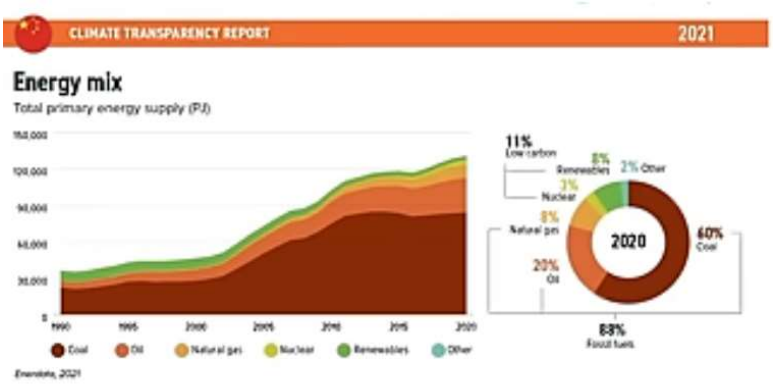
1:40: a gazdasági változás hozza létre a klímakatasztrófát!

3:00: az USA a világ legnagyobb károsanyag kibocsátója. (Tehát nem a szegedi, tarjáni polgár!)

4:00: a klíma korábban politikailag semleges ügy volt, majd élesen kétpártivá lett.

5:50: Trump elnök újraiparosítani akarja az USA-t, mely elképzelhetetlen lesz a kibocsátás növelése nélkül.

6:30: **Kína gazdasági növekedése masszívan a szénre épült. (Ami a legnagyobb szennyező.)**

A legalsó barna sáv mutatja szénfelhasználás brutális növekedését. India egy hatalmas kibocsátó lesz, ha a kínai mintát fogja követni.

19:20: Európa és a Draghi-jelentés szerint: az EU semmiben sem versenyképes! **A megoldási javaslata: több fizikai termelés, azaz megint a nagy kibocsátás**.

20:20: A Közel-Kelet: az Egyesült Arab Emirátus a világ legnagyobb gáz üvegház lábnyomú országa/fő.

28:20: Norvégia, mint mintaállam. A mintaállam olyan termékek sorát használja, melyek előállítása során legborzasztóbb szemét keletkezik, de azt ott is hagyják a gyarmatokon, azokat oda számítják be! Utána mindenféle statisztikákat készítenek, mely szerint ők a világ lezöldebb országa. **Ez egy hatalmas képmutatás, mely a Holdról is látszik**. Ez az externalizálás. Korábban a finnek csinálták ugyanezt, az erdélyi fák megvételével.

30:30: **Az olajban gazdag Norvégia fővárosát is átalakítják. Gyalogos belvárost és az ún. 15 perces várost terveznek**.

32:10: Draghy kimondja, hogy az EU-nak semmilye sincs, mindent importálni kell. Hiába találtak lítium mezőket Svédországban, a svéd társadalom nem fogja engedni a bányászatát. **Az EU-nak sem nyersanyaga, sem energiája, sem technológiája nincs, mégis mindenről, mindenkiről büszkén le akar válni.** A Draghy-jelentés elolvasása után az az üzenet szűrhető le, hogy az EU-nak még stratégiája sincs.

https://www.youtube.com/watch?v=Xskh65-vfaY

Nem beszélt az USA provokálta háborúkról, melyek százas nagyságrendben szerte a világban ma is előfordulnak, melyek hatalmas környezetszennyezők.

Talán érthető, hogy egyrészt nevetséges ezután az alsóvárosi paprikatermelőt felelőssé tenni a klímaváltozásért, másrész azt hazudni neki, hogy ez ellen ő érdemben bármit is tehet!

b) a helyi zöldek

A szegedi „zöld” szervezetek:

„• **CSEMETE Természet- és Környezetvédelmi Egyesület:** Szeged és a dél-alföldi régió egyik legrégebbi és legjelentősebb zöld szervezete (1987 óta). Tevékenységük a környezeti neveléstől a természetvédelmi kutatásokon át a lakossági tanácsadásig terjed. Saját oktatóközpontokkal és számos szakosztállyal rendelkeznek.

• **Csermely Környezetvédelmi Egyesület:** elsősorban környezeti neveléssel, szemléletformáló programokkal és táborok szervezésével foglalkoznak. Gyakran működnek együtt iskolákkal.

• **GEO-ENVIRON Környezetvédő Egyesület:** Főként földtani és környezetvédelmi szakmai projektekben, valamint környezeti állapotfelmérésekben aktívak.

• **Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület:** bár specifikus területet fednek le, jelentős szerepet vállalnak a természeti értékek védelmében és a fiatalok természetközeli nevelésében.

- **SZTE Zöld Egyetem:** ez nem egy klasszikus civil szervezet, hanem az egyetem átfogó programja, amely koordinálja a fenntarthatósági törekvéseket (például a József Attila Tanulmányi és Információs Központ – TIK – zöld működését).
- **Hallgatói kezdeményezések:** időszakosan működnek hallgatói csoportok, mint például a különböző karokhoz köthető „Ökokörök”, amelyek a fenntartható életmódot népszerűsítik az egyetemisták körében.
- **MME (Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület) Csongrád megyei csoportja:** nagyon aktívak a városi madárvédelemben és a közeli szikes tavak élővilágának megőrzésében.
- **Magyar Kerékpárosklub szegedi területi szervezete:** A fenntartható városi közlekedésért (biciklis infrastruktúra fejlesztése) dolgoznak.”
  https://gemini.google.com/app/d16aca524051e3d1?hl=hu
- ReGreenX

https://www.facebook.com/regreenxszeged/photos

Sokan vannak, de a hangjuk nem jut fel az isteni magaslatba. Lásd a Gogol utca fanyűvést, a nagyméretű, sok egészséges fa kivégzését.

Nem sok város lehet, ahol a járdához igazítják a fákat és nem fordítva!

A Csemete Egyesületről:

„Egyesületünk 1987-ben alakult meg - a vidéki természetvédelmi egyesületek sorában a másodikként - azzal a céllal, hogy a dél-alföldi régió természet- és környezetvédelem iránt elkötelezett polgárait, közösségeit összefogja, munkájukat, törekvéseiket koordinálja, segítse.

Tagságunk 2014. december 31-én 407 fő, gazdálkodóktól kezdve a tanárokon és mérnökökön át az önkormányzati szakemberekig a lakosság legszélesebb rétegét fogja át.

Tizenöt szakosztályunk (ifjúsági, biológiai, környezet-egészségügyi, vízvédelmi, életmód, pedagógiai, biogazdálkodási, denevérvédelmi, propaganda-fotós, természetkutató-megőrző, állatvédelmi, kétéltű- és

hüllővédelmi, sétafika-túra, hulladékgazdálkodási, gombász, humánökológiai- és környezetszociológiai) mellett tagcsoportjaink száma 25, oktatóközpontjainak száma pedig 2. Tagjaink az ország tíz megyéjét képviselik.”

https://www.csemete.com/rolunk-1

Rengeteg kiváló szakember, lábhoz tett fegyverrel.

A ReGreenX-ről:

„Szeged városát egyre inkább fenyegeti a klímaváltozás okozta elsivatagosodás és **aszály, amely a következő években a város zöldterületeinek elvesztéséhez vezethet**. Ezért szükséges a zöldítéssel kapcsolatos eddigi gyakorlatok **újragondolása**, valamint olyan klímatűrő növényfajok felkutatása és elterjesztése, amelyek képesek a változó körülmények között is megélni, és biztosítani a város zöld infrastruktúráját.”

„A projekt neve: **Szeged mozgósítása** a klímarezíliens (újra)zöldítés megvalósítása érdekében, egy átfogó városi szemléletváltás révén

A projekt rövid megnevezése: ReGreenX

A projekt az Európai Unió közvetlen támogatásával valósul meg.

A támogatás mértéke: konzorciumi szinten **3.075.848 EUR**, melynek 80%-a Európai Uniós támogatás.”

https://www.szegedvaros.hu/regreenx-projekt

Jó lenne tudni pl. azt, hogy ezt a sok pénzt mire szánják.

Van itt minden, még Zöld város programért felelős tanácsnok is az önkormányzatban.

„2019-ben az SZTE elnyerte a Legzöldebb Egyetem címet.”

https://u-szeged.hu/zoldegyetem

2025 „Decemberben jelent meg a friss UI GreenMetric „zöld egyetem” világranglista, amelyben a Szegedi Tudományegyetem 41. lett a világon, és a legjobb húsz intézmény között végzett Európában.”

„A Szegedi Tudományegyetem jellemzően mindegyik területen remekül teljesít, és összesített eredménye szerint **idén a 41. helyen végzett a világlistán, és 19. lett Európában …”**

https://u-szeged.hu/sztehirek/2025-december/szte-vilag-top-50-legzoldebb-egyeteme-kozott

Lenne miből meríteni! Hiába a tudás, a pénz, mert semmi sem történik! Nem a meglévő elemek kapcsolata hibádzik?

A Városháza akarata úgy megy át rajtuk, mint kés a vajban, semmit sem tehetnek, le vannak bénítva. Ha szóltak is, abból semmit sem vettek figyelembe, azaz a városon belőli súlyuk jelentéktelen.

c) A városi vezetés, a **szavazatvesztéstől félve a „mindenből egy picikét” elvét követi, így pedig végül semmiből sem lesz semmi, csak a torz megoldások.**
„Több mint kétezer fa tűnt el Szeged közterületeiről tavaly, de alig hatszázat pótoltak …”
„A zöldváros-szlogent előszeretettel használó szegedi városvezetés ma már plakátok helyett csonkolt fák árnyékában próbálja elmagyarázni, **miért nem teljesült sem az “egymillió fa” ígéret, sem az a városi rendelet, amely szerint minden kivágott fa helyett kettőt kellene ültetni. Ehelyett jó, ha egyet pótolnak háromból.” Mintha vizet prédikálnának, de bort innának.**

„A hivatalos kommunikáció zavaros: Mihálik Edvin zöldtanácsnok posztjában maga vallja be, hogy a pótlás elmaradt, majd az önkormányzati lapban már az aszály, a közművek és a lakosság felelősségét említik. Mintha nem az önkormányzat dolga lenne a pótlás, az öntözés vagy az, hogy zöldövezeteket tartson rendben.”

„A zöldövezet-gondozásra kijelölt Szegedi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft. pedig nyíltan kijelenti: csak a frissen ültetett csemetéket tudják öntözni – és azokat is csak ivóvízzel, tartályautóból, ami költséges.”

„Ahelyett, hogy cselekednének, kiállításokat szerveznek kiszáradt fákból, mint a Klauzál téri "halottfa-park". Ezzel éppen azt bizonyítják: a marketing fontosabb, mint a valódi cselekvés. A ReGreenX projekt, amellyel választ ígérnek a klímaváltozás kihívásaira, valóban fontos tudományos munka. De ez nem lehet mentség a mindennapi mulasztásokra.”

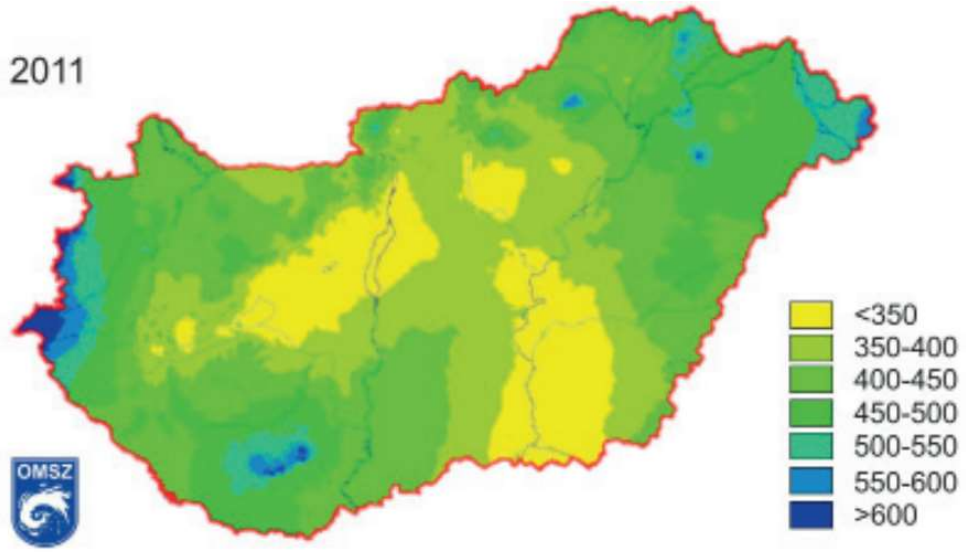
„A szegediek nem kiállításokat akarnak, hanem árnyékot adó, oxigént termelő, hűsítő fákat.”
A megkopasztott Gogol utca:

„A 21. század egyik legsúlyosabb környezeti kihívására az a válasz, hogy locsoljon a lakosság, ültessen cserjét a háza elé, miközben a városvezetés tétlenül nézi, ahogy pusztulnak a fák?”
https://szegedma.hu/szeged/2025/06/fak-szeged-zold-klimavaltozas

„5 év alatt 4347 fát vágtak ki Szegeden”
https://www.delmagyar.hu/szeged-es-kornyeke/2017/07/valaki-sajnalja-mas-eltuntetne-5-ev-alatt-4347-fat-vagtak-ki-szegeden

„A tavalyi évben Szeged közterületein **2165 kiszáradt fát kellett kivágni**.”
https://szegedma.hu/szeged/2025/06/szeged-klimavaltozas-novenyzet-pusztulas

. A csapadékmennyiség területi eloszlása hazánkban 2010-ben és 2011-ben (mm)
(Forrás: OMSZ)

Azaz Szegeden 2011-ben már 350 mm-nél kevesebb csapadék esett. Azóta ez a helyzet romlott, és még tovább fog romlani.
Sőt!
„2024-ben a Dél-Alföld egyes részein az éves csapadékmennyiség **250-300** milliméter volt, ami már közelít a félsivatagokra jellemző 250 milliméter alatti szinthez. Ráadásul a csapadék zöme télen hullik le.”
https://szegedma.hu/szeged/2025/06/szeged-klimavaltozas-novenyzet-pusztulas

Nem kell nagy tudomány ahhoz, hogy itt kipusztulnak a fák, ha nem öntözik őket.
A Szegedi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft. vezetése nagyon jószándékú, öntözne is, ha kapna elegendő pénzt! Ha …

Ez az öntözési igény csak akkor csökkenthető valamelyest, ha a véletlenül a városra hulló esőt visszafogják öntözésre!

Ha a fákat csak elültetik, de nem locsolják, akkor ezeket a kínhalálukba küldik. Így fát ültetni értelmetlenség. Ez a sors vár a rakparti fákra is.

Mintha vizet prédikálnának, de bort innának.

„Annyira zöld Szeged, de a fák hol vannak?”

https://szegedma.hu/szeged/2025/06/fak-szeged-zold-klimavaltozas
https://publicatio.bibl.u-szeged.hu/23777/7/32179732.pdf

https://szegedma.hu/szeged/2025/06/szeged-klimavaltozas-novenyzet-pusztulas

Ez lenne a jövőnk? Öntözött pálmafák Szegeden? Vagy jön a félsivatag?

A nyaraink egyre melegebbek lesznek, az öntözésre szánt pénzből sem lesz több. Ez a sors, a lassú kínhalál, vár a Huszár Mátyás rakpartra, mely egy gyilkos hőkatlan, szánt új fákra is?

d) a meg nem szólalók, a helyi civilek, mint pl. a Dugonics Társaság, mint a város legrégebbi civil szervezete. Alapították: **1892-**ben.

Lehet, hogy ők már időben rájöttek, hogy itt semmi értelme valódiban civilkedni, mert a városvezetés az ilyen ostobaságokra nem vevő, sőt még jól meg is haragszik.

„Alapítói, majd tagjai között voltak **a város szellemi arculatát** meghatározó írók, tudósok, művészek.”
Na, csak próbálnák ezt ma meghatározni!
Volt egy időszak 1948 és 1991 között, amikor szintén nem volt rájuk szükség, mert az akkori vezetés is mindent jobban tudott. Ekkor szüneteltették is az

egyesületet. Ma magukat azzal kábítják, hogy betöltik „… **Szeged szellemi mozgatórugójának** szerepét”. Részletek az 1892-es alapszabályból:

A társaság czélja.

3. §. A társaság célja a magyar Alföldön általában, de kivált Szegeden és vidékén a magyar irodalom művelése és pártolása;

a tudomány művelése, terjesztése és népszerűsítése;

a művészetek pártolása s a közművelődési intézetek támogatása.

A társaság szervezete.

18. §. A társaság tagjai két osztályba csoportosulnak. Ezen két osztály a következő:

a) a szépirodalmi,

b) tudomány művelési szakosztályok, melyek havonkint ülést tartanak június, július és augusztus hónapok kivételével, amely hónapokban a társaság működése szünetel.

A felolvasások.

33. §. A társaság időnkint felolvasó üléseket is tart, melyek nyilvánosak. Vendégek által benyujtott dolgozatokat, az illető osztály előleges birálata után, a társaság egy rendes tagja olvassa fel.

https://dugonics.hu/wp-content/uploads/2019/10/Dugonics_tarsasag_alapszabalya_1892.pdf
https://dugonics.hu/

Mi miatt jutott eszembe a Dugonics Társaság?
Budapesten **1808**-ban létrejött József nádor vezetésével a Szépítő Bizottmány, azaz bizottság, mely nagyon eredményes volt, melyhez hasonló működésű lehetne a Dugonics Társaság.

„A testület arra törekedett, hogy a fejlődésnek indult városban összehangolja a fejlesztéseket …”
Nem lenne erre Szegeden is szükség?

„A nádor kedvenc fái a platánok voltak, amelyek az általa fejlesztett közparkokban, a Városligetben és a Margit-szigeten még a mai napig is őrzik áldásos tevékenységének emlékét.”

„A 19. század elején a Magyar Királyi Helytartótanács **elfogadta Hild János** építész Pest városrendezésére vonatkozó **javaslatát.**”
„Hild János terve a mai Nagykörúton belüli területre vonatkozott és tartalmazta az országutakból kialakult **sugárút-rendszert**.”
Íme az ötlet, melyet a szegediek Lechnernek tulajdonítanak, de ő csak idemásolta Szegedre a fővárost, amikor a Tisza itt zöldmezős beruházásra adott alkalmat.
Ezért nem tartott igényt semmiféle egyezetetésre a helyiekkel, ezért tudott gyorsan haladni.
Működésük nagy előnye lett a fővárosnak, mert ezt a fővárosi vezetők képesek voltak megérteni.
https://pestbuda.hu/tag/szepito_bizottmany
https://hu.wikipedia.org/wiki/Sz%C3%A9p%C3%ADt%C5%91_Bizotts%C3%A1g
A fővárosi Városszépítő Egyesület hasznos volt, amíg működhetett. Ezért hoztam ide mintának! Így lehetne ez a Dugonics Társasággal is.

A fővárosi civilek nem ugyanazt akarták, mint a szegedi civilek? Nem mindketten a város szellemi arculatának javítását akarták?

e) Nagyszámúak a szegedi nyugdíjas egyesületek

- „**Senior Center – Idősek Közösségi Központja:** Ez a legfőbb találkozási pont, amely összefogja a városi nyugdíjas programokat (Eszperantó utca 1., jelenleg felújítás miatt ideiglenes helyszíneken).
- **Szeged Megyei Jogú Város Nyugdíjas Egyesülete:** A város egyik legnagyobb érdekvédelmi és közösségi szervezete (Széchenyi tér 10.).
- **Életet az Éveknek” Nyugdíjas Klubok Csongrád Megyei Egyesülete:** Országos hálózat helyi tagszervezete, amely kulturális és sportprogramokat koordinál.
- **Újszegedi Nyugdíjasklub:** Különlegessége a több évtizede működő nyugdíjas mozi és a „Szivárvány” Dal- és Versmondó Kör (Bálint Sándor Művelődési Ház).
- **Őszikék Nyugdíjas Klub (Tápé):** Hagyományőrző és szabadidős programokkal (Heller Ödön Művelődési Ház).
- **Petőfi-telepi Szépkorúak Nyugdíjas Egyesülete:** Aktív közösség kirándulásokkal és ünnepségekkel.
- **Szőregi Nyugdíjas Egyesület:** Helyi közösségépítés és kulturális események (Magyar utca 14.).
- **Rókusi Nyugdíjas Klub:** Közösségi kapcsolattartás és segítségnyújtás (Eszperantó utca 1.).
- **Bécsi Körúti Nyugdíjas Klub:** Kulturális és szabadidős tevékenységek.

- **Postások Szegedi Nyugdíjas Egyesülete:** Korábbi postai dolgozók és szimpatizánsok közössége.
- **Rendőrségi Nyugdíjasok Csongrád Megyei Egyesülete:** Rendvédelmi múltú nyugdíjasok szervezete.
- **Nyugalmazott Igazgatók Egyesülete Szeged:** Pedagógiai vezetők közössége.
- **Óvodák Nyugdíjas Egyesülete:** Nyugdíjas óvónők és óvodai dolgozók részére.
- **Szegedi Senior Harmonikások Egyesülete:** Zenekedvelő szépkorúaknak.
- **Szegedi Vasutas Nyugdíjas Klub:** A vasutas múlttal rendelkezők közössége.
- **Szeged-Tarjánvárosi Szent Gellért Plébánia Nyugdíjas Klubja:** Vallási és közösségi programok.
- **Szeged-Csanádi Egyházmegyei Karitász Idősek Klubja:** Segítségnyújtás és lelki programok (Csongor tér 8.).”

https://gemini.google.com/app/6da523cb03ae1e70?hl=hu

Rengeteg élettapasztalat, és rengeteg szabad idő! Sőt szeretnék a hasznosságukat is igazolni!

f) a szegedi középiskolák

Nem szokás őket a civil szervezetek közé sorolni, de lehet ilyen funkciójuk. Rengeteg tetterős fiatallal. Inkább csellengjenek?

Jó lenne megtudni, hogy miért számít ellenségnek Szegeden az, aki Szeged helyzetét jobbító javaslatokat tesz az asztalra.

Szeged, 2026. I. 25.